

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೮

ಸಂಚಿಕೆ : ೨

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಜ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ವೈಶಾಖ-ಅಧಿಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಗಳಿಂದ
ಪುಟ ೩: ಪ್ರಜಲತ, ಸುದ್ದಿ
ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ:

ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದ್ದೆ ಇದೆ

ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಿದರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದ್ದೆ ಇದೆ ಎಂದಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಲಾಗದು ಎಂದಿದೆ.

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದರ ಮುಂದೆ ಅಪೀಲುದಾರರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆದರು. ಅವರು ಅದರಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಲು ಕೋರಿದ ಅರ್ಜಿಗೆ ಎದುರುದಾರರು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣಾ ಹೇಳಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಪೀಲುದಾರರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಎದುರುದಾರರು ಹಾಜರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮುಂದು ಮಾಡಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎದುರುದಾರರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಈ ಕ್ರಮ ಸರಿಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಲ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಎದುರಾಯಿತು.

೧೮ನೇ
ವರ್ಷದ
ಪ್ರಕಟಣೆ

ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ :

ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಬೀತಲ್ಲ

ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದಾಗಿಯೂ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎನ್ನಲು ಬಲವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇರಬೇಕು, ಕೇವಲ ಊಹಾಪೋಹದಿಂದ ಇಂತಹ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೃತರ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಾಯಾಳುವಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪರಿಹಾರಧನದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾರಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಾರಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ವಾಹನ ಚಾಲಕನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ ಏಕಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿತು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದಾಗ ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ (contributory negligence)ವೂ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆಧಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಕಾರಣವಾದ ಘಟನಾವಳಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ : ೨೦೧೧ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ರಾತ್ರಿಯೊಂದು ಜಮ್ಮು-ಮಾಧೋಪುರ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮಾರುತಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವಾಹನ ಚಾಲಕ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಸತ್ತು ಹಲವರು ಘಾಯಾಳುಗಳಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ಬೇಡಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಈ ಘಾಯಾಳುಗಳ ಪರ ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಯೊಬ್ಬರ ಹೇಳಿಕೆ ಹೀಗಿತ್ತು. "ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಸಂಝಾ ಜುಲ್ಹಾ ಥಾಬಾದ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಜಮ್ಮು-ಮಾಧೋಪುರ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬದಿ ಮುಚ್ಚಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜಮ್ಮು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಾರುತಿ ಕಾರಿನ ಚಾಲಕ ಮುಂದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವಾಹನಗಳ ಬೆಳಕಿನಿಂದಾಗಿ ಕಾಣದೆ ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಕೇಟರ್ ದೀಪಗಳಲ್ಲದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗೆ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ಹಾಯಿಸಿ ಅಪಘಾತವಾಗಿರುತ್ತದೆ."

ಈ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಇತರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶಿಸಿತು.

ಈ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಾಯಾಳುಗಳು ಮತ್ತು ಮೃತರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿದ್ದ ಒಂದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಪರಿಹಾರ ಧನದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕೋ

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ : ವೈಯಕ್ತಿಕ

ಹಾಜರಾತಿ ಯಾವಾಗ?

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತರ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಯಂ ಆಗಿ ಯಾವಾಗ ವಿನಾಯಿತಿ ಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅವರ ಹಾಜರಾತಿಗೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬಹುದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದತ್ತ ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಹರಿಸಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಎರಡೂ ಕಾನೂನಿನ ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೦೫ ಮತ್ತು ೩೧೭ಗಳನ್ನು ಈ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಿಮಾಂಸಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ಣಯ ಆ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಆಗುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿಯೋಣ.

ವೈವಾಹಿಕ ವಿವಾದವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪತ್ನಿ ದೂರಾದರು. ಪತ್ನಿ ಪಾಟ್ನಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುಂದೆ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೪೯೮ ಎ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ದೂರು ಅವರ ಗಂಡ, ಅತ್ತೆ, ಮಾವ ಮತ್ತು ಮೈದನರ ವಿರುದ್ಧ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅತ್ತೆ, ಮಾವ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಮೈದನ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

ದೂರು ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ-ಆಪಾದಿತರು-ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಜಾಮೀನಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಗಂಡನ ಹೊರತಾಗಿ

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೨೦ ಶಾಶ್ವತ :

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಭಿಮತ

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ (ಜೆಕೆ)ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೨೦ ಕಾಲಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಪತ್ರಿಕೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಭಿಮತವೇ ವಿನಃ ತೀರ್ಮಾನ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೀಗೆ ಅಭಿಮತ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಪರಿ.೩೨೦ರ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ Temporary provision with respect to the state of Jammu and Kashmir. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಈ ಅನುಬಂಧ ಶಾಶ್ವತ ಅನುಬಂಧದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಭಿಮತ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಕಾರಣ ಒಂದಿದೆ. ಈ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಜೆಕೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವ ಅನುಬಂಧ. ಜೆಕೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಭೆ (constituent assembly) ಇತ್ತು. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವೆಲ್ಲ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು ಜೆಕೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಾರುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಇತ್ತು. ಹಾಗೆ ಸಾರುವ ಬದಲು ಆ ಸಭೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೨೦ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದೂ ಘೋಷಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಇಡಿಯಾಗಿಯೇ ಜೆಕೆಗೆ ಅನ್ವಯ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಬರಬಾಸ್ತು ಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ತತ್ಕಾಲೀನ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದಿನಿಂದ ಈ ಪರಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ, ಅವೇನೂ ಯಶ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಇದಿಷ್ಟು ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಾವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣವು ಕೃತ್ರಿಮವ್ಯಾ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.

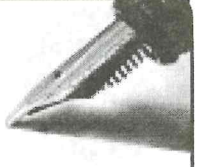

ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು: 'ಸುಪ್ರಿಂ' ಹೇಳದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ತೀರ್ಪು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ

ದಿನಾಂಕ ೧೩.೦೩.೨೦೧೮ರಂದು ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ವಿರುದ್ಧ ಎ.ಕೆ.ಬಾಲಾಜಿ ಮತ್ತಿತರರು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಕೀಲ ಮಾಡಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಿವಾದಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಬೇರೆಯದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ವಕಾಲತ್ತು ಮತ್ತು ವಕಾಲತ್ತೇತರ (litigation and non litigation) ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಛೇರಿ ತೆರೆದು ವ್ಯವಹರಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಷೇಧ ಇದೆ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಹಾಗಿದ್ದೂ, ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಕಾಲತ್ತೇತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಣ್ಣ ಕಿಂಡಿಯೊಂದನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಅದರಂತೆ "ಹಾರಿ ಬಂದು ಹಾರಿ ಹೋಗುವ" [fly in and fly out] ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಕಾಲತ್ತೇತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು, ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನ ವಿವಾದಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಈ ಕಿಂಡಿಯನ್ನು ತೆರೆದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊರತು ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಂದುಹೋಗುವ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಇಲ್ಲಿನ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ವಕೀಲರ ಪರಿಷತ್ತು ರೂಪಿಸುವ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ

ಸಂಭಾವಕೀರ್ತಿ

ಬದ್ಧರಿರಬೇಕು ಎಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಇಂತಹ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದೆ.

ಈ ತೀರ್ಪು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ-ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣವೊಂದರಿಂದ.

೧೯೯೪ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಗ್ಯಾಟ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದ (General Agreement on Trade and Services)ಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ನಂತರ ವಕೀಲರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿದೇಶಿ ಸೇವಾಕರ್ತೃರಿಗೆ ಭಾರತದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರ ಪೈಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರು. ಈ ದೇಶದ ಕಾನೂನು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲು ಭಾರತದ ವಕೀಲರಿಗೆ ತೆರೆದಿದೆಯೇ? ಊಹಾಂ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯ?

ಗ್ಯಾಟ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವದೇಶಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿಡಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಯೂ ಆಗದೆ ಇರುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾಕೆ ಆಗಬೇಕು? ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗೆ ಭಾರತ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ? ಇದೇ ಕಾರಣವಾದರೆ-ಒಪ್ಪಲಾಗದು. ಈ ಸಂಗತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ವಿವಾದಾಂಶಗಳೇ ಬೇರೆ. ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾರಣ ಏನೆ ಇರಲಿ, ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಅವು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ವಕೀಲರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರು ಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯ ಬಯಸುವ ಗ್ರಾಹಕರು ಇಬ್ಬರ ಹಿತವನ್ನೂ ಕಾಯುವಂತಿವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆ, ತೀರ್ಪು, ಡಿಕ್ರಿ, ನಿರ್ಣಯ ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ: ಮುಂದೇನು?

ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಆಜ್ಞೆ', 'ತೀರ್ಪು', 'ಡಿಕ್ರಿ' ಮತ್ತು 'ನಿರ್ಣಯ' ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಈ ಲೇಖನಮಾಲೆಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು, ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು, ಇತರೆ ಅಪೀಲು, ಪುನರವಲೋಕನ (review), ಪುನರಿಕ್ಷಣ (revision) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮಜಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ರೀತಿ ಈ ಪರಿಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು : ನೀವು ಪಾರ್ಷ್ವಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣ ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ತೀರ್ಮಾನವಾದರೆ ನೀವು ಹೂಡಬೇಕಿರುವ ಅಪೀಲ-ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು.

ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರರ ಹಕ್ಕು. ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ದಾವಾದಲ್ಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪರಾಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ. ಎಂದರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಂತೆಯೇ ದಾವಾದ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲನ್ನು 'ದಾವಾದ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರರು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿವು:

- ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಸೋತ ಪಾರ್ಷ್ವ ಹಕ್ಕು.
- ಗೆದ್ದ ಪಾರ್ಷ್ವಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ಣಯದ ('ನಿರ್ಣಯ'ದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆ ನೋಡಿ) ವಿರುದ್ಧ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- ಈ ಅಪೀಲು ದಾವಾದ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ, ಹಾಗಾಗಿ ದಾವಾ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಶುಲ್ಕ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಬೇಕು.
- ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತೃತ.

ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು : ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲಿನಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು. ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತ-ಅತ್ಯಂತ ಸೀಮಿತ. ಈ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕರಣದ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ-ಎಂದರೆ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳತ್ತ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪೆಸಗಿವೆಯೆ ಎಂದಷ್ಟೆ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು ಹಕ್ಕಿನದಲ್ಲ-ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇದು:

- ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ಸೋತ ಪಾರ್ಷ್ವ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು-ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ.
- ಈ ಅಪೀಲು ಹಕ್ಕಿನದಲ್ಲ.
- ಅಪೀಲುದಾರ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

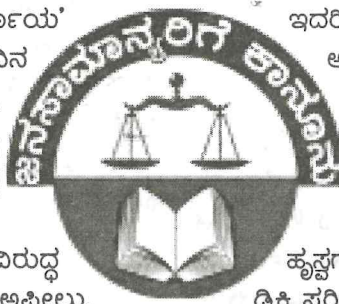
ಇದರಿಂದ ಅಪೀಲು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ-ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲ.

- ಎರಡನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯದೆ ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅಪೀಲುದಾರ ಕೊಡಬೇಕಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಶುಲ್ಕವೂ ಕಡಿಮೆ.

ಈ ಎರಡೂ ಅಪೀಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದಷ್ಟೂ ಹೈಸ್ಕೂಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿ ಸರಿಯೆ ತಪ್ಪೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವೇ ಅಪೀಲು.

ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಎರಡನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾತ್ರ-ಅದೂ ಸೀಮಿತ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ-ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು -ಸಂ.)

ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೮೭೦, ಕಲಂ ೧೪೫-ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲ-ಈ ಒಂದೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವೇ?

ಕೊಲೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿಯೋಜನೆಯವರು ಇಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಘಟನೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ, ಸಮಯ, ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿವರ, ಗಾಯಗೊಂಡು ಮರಣಿಸಿದವರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪಾಟನವಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಲನರ್ಹ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯವರೂ ಇಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ ಬೇರೆಲ್ಲೋ ಇದೆ, ಸಮಯವೂ ಬೇರೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿ ಅಪರಾಧಿಕ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅನುಮಾನ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಈ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಬೇರೆಲ್ಲೋ ಈ ಮೊದಲೆ ಬರಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಪಾಟನವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಪಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೪೫ರಂತೆ ವಿರೋಧಿಸಲು (contradict) ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಎಂದು ಆಪಾದಿತರ ಪರ ವಕೀಲರು-ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ. ಈ ವಾದವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೇನೂ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಪೀಠ. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಅವರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸದೆ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಆಗಲಾರದೂ ಎಂದೂ ಸಾರಿತು.

Directors' liability for cheque bounce: SC for strict adherence to guidelines

The Supreme Court recently called for strict compliance of statutory requirements and adherence to guidelines laid by the apex Court while examining directors' vicarious liability for default of company to honour cheque.

The Supreme Court exercising appellate jurisdiction was examining the correctness of an order passed by the Punjab and Haryana High Court in refusing to exercise power under Sec. 482 of the Code of Criminal Procedure to quash the proceedings against a director who was made co accused with a company which had defaulted in honouring certain cheques.

"Before summoning an accused under Section 138 of the Act, the Magistrate is expected to examine the nature of allegations made in the complaint and the evidence both oral and documentary in support thereof and then proceed further with proper application of mind to the legal principles on the issue", said the Court referring to the Negotiable Instruments Act. "Impliedly, it is necessary for Courts to ensure strict compliance of the statutory requirement as well as settled principles of law before making a person vicariously liable", ruled the Court.

It was the case of the appellant, a former director that at any of the relevant points of time, namely, on the date of issuing cheques by the company, when the cheques were presented to company's bank for encashment, on the date when they were dishonoured, when the notice was got issued by the drawee, was he the director of the company. He further said that he resigned much before the dates on which the cheques were issued and this fact was evident from Form No.32 submitted to the Registrar of the Companies. He therefore, pleaded that he could not have been

Follow procedure to file charge sheet against doctors: Kar HC

In one of its recent rulings, Karnataka High Court issued directions to all the authorities concerned to follow procedure prescribed by the Supreme Court while filing charge sheet against medical practitioners for alleged offence of negligence. The apex Court in *Jacob Mathew* in 2005 and in *Lalitha Kumari* in 2014 had directed police to follow a set of guidelines when first information is received with respect to negligence in doctors performing their duty.

The Court was dealing with a criminal petition filed by certain Dr. Seema Gunjal to quash charge sheet filed

Registered owner of vehicle liable to pay compensation irrespective of transfer: SC

Registered owner of vehicle whose name continues on the records of vehicle is bound to pay compensation awarded by MACT, even if the ownership of the vehicle has been transferred, said the apex Court recently. It was examining a question as to who is liable to pay compensation awarded by the MACT. "...registered owner has purported to transfer vehicle multiple times but continue to be reflected in records of registering authority as owner of vehicle, he would not stand absolved of liability", made clear the Court.

In the accident involving a Maruti 800 car certain Nitin was killed and his aunt,

Smt. Jai Devi suffered injuries. Two motor accident claim petitions came to be filed, one by the injured and another by the legal heirs of the deceased. Certain

Reference to Labour Court: Govt to consider all relevant material

When Government makes reference to Labour Court upon submission of failure report by the Labour Commissioner, Government should take into consideration all relevant materials and not the report of the commissioner alone, ruled the Karnataka High Court recently. The Court was dealing with a case which called upon the Court to examine whether mandate of Sec. 10(2) of the Industrial Disputes (ID) Act, 1947 has been complied with.

Sec. 10 of the Act mandates that when the Government is of the opinion that there exists an 'industrial dispute', the Govt shall make a reference thereof to the Labour Court. The Govt cannot formulate the opinion unless all relevant materials were considered by it, ruled the Court interpreting Sec. 10 of the Act.

Certain association by name, the Karnataka Star Hotels Employees Union took up the matter of wage revision of employees of Le Meridien Hotel with the management thereof. The Union claimed to represent the interest of the employees of the hotel. The management of the Hotel however, refused to recognize the Union as representing its employees. The Union went ahead with its demand and raised a charter of demands and then raised an industrial dispute with regard to wage settlement.

When the Management did not care for the charter of demands, the Union approached the Labour Commissioner. The Labour Commissioner in turn initiated conciliatory proceedings. Considering the stand taken by the parties to the dispute, the Commissioner sent a 'failure report'

30th year of publication

Mangalamba Rao

Mangalamba Rao, noted Labour law practitioner and former all India Vice President of Bharatiya Mazdoor Sangh (BMS) passed away at Jayadeva hospital Bengaluru due to massive heart attack on 17th April. Her sudden demise has sent shockwaves to hundreds of BMS activists throughout the country. She had just completed 58 years. Mangalamba became a BMS activist in 1985. She was inspired and influenced by veteran BMS senior leader Late Alampalli Venkatram and

Mangalamba Rao

dedicated her life to the cause of workers. Till her last breath she was engaged in court work. On 17th April also, she was working for BMS till 4p.m., unfortunately she got massive heart attack around 5 p.m. Due to her death BMS lost a great women leader and the legal fraternity an exemplary labour Advocate.

An ardent fighter for workers rights and privileges, Mangalamba was famous for her persuasive and emotional arguments which brought her laurels among Advocate fraternity. She spearheaded many a cause when the labour movement was at its peak in the country. She was appreciated by many a judge for the logical stand points with which she won a number of cases particularly of organised sector employees. Mangalamba was the President of Manipal University Mazdoor Union and the Bangalore Cinema Workers Union. She was legal advisor to many labour unions. She was associated with Reserve Bank Employees association was almost thirty years. For her law is an effective instrument to fight against injustice. She was a selfless crusader of worker rights. She was always striving for involvement of women activists in different decision making bodies. As a BMS representative she visited many countries and attended many international programmes. She was the youngest women representative who attended ILO's International Conference at Geneva representing BMS activities, she was also involved in many social activities. She played an active role in Mahila Samanvaya work. Mangalamba was constantly encouraging and inspiring youngsters in the Bar to be bold and being a stickler for rules and discipline, would always guide them towards following the highest ideals of the profession. Always active and energetic this selfless Advocate will be immensely missed by the Bangalore Bar as also the labour movement in the country.

-Compiled by K. Sarojini Muthanna

Death of bachelor in motor accident-claim for compensation-selection of multiplier-on what basis?

When an unmarried dies in motor vehicle accident what is the crucial factor for selecting multiplier, age of the deceased or in view of his bachelorhood, age of the parents? This question arose before the Karnataka High Court in an appeal.

For the death of certain Ashraf his family members sought compensation. Ashraf was unmarried. An MACT while calculating the amount of compensation took the age of the parents instead of the age of the deceased for selecting multiplier. This was also called in question when the parents appealed to the High Court being aggrieved by the amount of compensation calculated by the Tribunal.

The High Court ruled that the question is no longer res integra, Sarala Verma has settled the question saying that the multiplier should be chosen from the table given therein with reference to the age of the deceased.

Therefore, the Court disagreed with the Tribunal and ordered for selection of the multiplier with reference to the age of the deceased even when he was unmarried.

"Section 6, as amended, stipulates that on and from the commencement of the amended Act, 2005, the daughter of a coparcener shall by birth becomes a coparcener in her own right in the same manner as the son. It is apparent that the status conferred upon sons under the old section and the old Hindu law was to treat them as coparceners since birth. The amended provision now statutorily recognizes the rights of coparceners of daughters as well son. It should therefore, be apparent that both the sons and the daughters of a coparcener have been conferred the right of becoming coparceners by birth. It is very factum of birth in a coparcenary that creates coparcenary, therefore, the sons and daughters of a coparcener become coparceners by virtue of birth. Devolution of coparcenary property is the later stage of and a consequence of death of a coparcener. The first stage of coparcenary is obviously its creation as explained above, and as is well recognized. One of the incidents of coparcenary is the right of a coparcener to seek a severance of status. Hence, the rights of coparceners emanate and flow from birth (now including daughters) as is evident from Sub Section (1) (a) and (b)."

SC interpreting Sec. 6 of Hindu Succession Act in Danamma

"It is now well settled that pension is not a bounty, but right of a retired employee. The Government is obliged to initiate process for payment according to time schedule prescribed in the Departmental rules. Non observance of the time schedule is one of the factors which Court may take into account while considering employee's request for interest on delayed payment".

Karnataka HC while granting interest on delayed payment of death cum retirement gratuity and pension.

"It is settled that a person who has been prejudicially affected by an act or omission of an authority has right to challenge the same before the competent Court. The orthodox rule of interpretation regarding locus standi of a person to reach the Court has undergone a sea change with the development of Constitutional law in India and the Constitutional Court have been adopting a liberal approach in dealing with the cases of dislodging the claim of a litigant merely on hypotechnical grounds. If a person approaching the Court can satisfy that the impugned action is likely to adversely affect him, the petition filed by such a person cannot be rejected on the ground of his not having locus standi. In other words, if the person is found to be not merely a stranger to the case, he cannot be non-suited on the ground of his not having locus standi."

Karnataka High Court accepting broad interpretation of 'locus standi'

"The very Preamble of the Constitution of India declares India to be a socialist, democratic and republic. ...., the Preamble of the Constitution of India also declares that there shall be socio-economic justice. Keeping in mind the dreams of the Constitution, the Founding Fathers framed the Directive Principles of the State policy, and framed Articles 39(d), 39(e), 42, 43, 43A, 47 in Part IV of the Constitution of India. All these Articles are in favour of the labour class of the Country. Since, the labour class comes from the poorest of the poor sections of society, the Founding Fathers thought it imperative that the interest of the faceless and voiceless should be protected by the Constitution itself. It is in this light that Article 23 of the Constitution of India was enacted which prohibits exploitation of labour. After all, one of the functions of the law is to protect the weak against the strong. Therefore, the workman not only has a fundamental right to life, of dignity, under Article 21 of the Constitution, but also has fundamental right under Article 23 of the Constitution to be protected from exploitation."

Karnataka High Court tracing the protection offered to workmen in the Constitution of India

Well wisher of the month

C.R.Gopala Swamy, Advocate, Bengaluru

Issues and Challenges for Judicial Review

... Continued

The judiciary appears to view its expanding role as a natural corollary of its obligation regarding justiciability and enforcement of socio-economic rights and good governance. While in some ways this may be heartening in the present context of failure of the other wings, the more vital question is about the propriety of and legal support for such action overriding express constitutional and statutory prohibitions and diluting or even obliterating the doctrine of separation of powers under the guise of judicial review of executive action or inaction. The even more serious issue is: what about the basic quality of the court's essential work itself! Such judicial action, even when it appears to be absolutely necessary and inevitable, should not be unilateral but should be consensual, involving the executive wing as well and with the assistance of specialists – amicus curiae from various fields which are touched by such judicial acts. This is because in a parliamentary system Government is primarily responsible for policy formulation and law making and can ultimately bring in proper measures. What is done by the court should be only pro tem and adhoc.

Part - II

alone disentangle do not lend themselves to easy and sure formulations one way or the other. Regarding the exercise of the power of judicial review in policing governance, the Supreme Court enunciated recently: When issues of governance are brought before the Court, the invocation and exercise of jurisdiction must depend upon whether such issues can be addressed within the constitutional or legal framework. Matters of policy are committed to the executive. The Court is concerned with the preservation of the rule of law and issues of constitutionality and legality. Every good perceived to be in societal interest cannot be mandated by the Court. An issue whose solution does not lie in a legal or constitutional framework is incapable of being dealt with in terms of judicially manageable standards. The remedies for perceived grievances regarding matters of policy and governance lie with those who have the competence and the constitutional duty in that behalf.

When judicial activism spans into areas not marked for courts, judges try to frame doctrine to dispose of matters on what sound as legal grounds. The case gets over, the doctrine remains. Lawyers and lower courts will rely upon it and new

Perspective

V. Sudhish Pai
vsudhishpai@gmail.com

cases will be decided in accordance with it. As the doctrine was created in the first place to achieve something that the existing law or legal principles did not permit, judicial power will have expanded to

To ensure constitutional governance is part of the duty and function of the judiciary. In that sense judicial review and judicial activism is a duty. It is to be remembered that it is for the government to govern; it is for the judiciary to check and ensure that the government is governing lawfully, but not whether it is governing wisely and well. Courts are concerned only with the legality and constitutionality of any action-legislative or executive-not with its wisdom and efficacy. 'Unconstitutionality and not unwisdom is the narrow area of judicial review.' For the removal of unwise measures appeal lies to the ballot box and the process of democratic government, not to the court.

There are areas where the distinction between what is constitutionally permissible and what is not is hazy and grey and it is the court's duty to identify, darken and deepen the demarcating line of constitutionality. The complexities of the strands in the web of constitutionality which the judge must

yet new area. Decisions are precedents; doctrines created are applied to new cases and what may very likely begin as an attitude of 'let us do it this one time' grows into and becomes a distortion of constitutional government. That indeed is the danger of unbridled judicial activism or expansionism which will tend to become judicial despotism undermining the neat but delicate constitutional balance. That is what courts must wisely avoid and resolutely set their face against. The only check upon the exercise of judicial power is the judges' own sense of self restraint. But self restraint is not an excuse for inaction. It is rooted in a respect for the dignity and high purpose of the other branches of government and a sympathetic understanding of the problems they must try to resolve.

As the Supreme Court observed, borrowing the language of Lord Steyn, judicial review is justified by combination of "the principle of separation of powers, rule of law, the principle of constitutionality and the reach of judicial review."

Directors' liability...

proceeded against by the trial Magistrate holding him vicariously liable.

The respondents in the appeal presented a peculiar explanation. According to them the director in question had in fact issued certain cheques towards discharge of dues of the company, they were not presented for encashment, thereafter the said director resigned from the Company, the Company issued fresh cheques towards discharge of the same liability by replacing with the earlier cheques. On this count, the action against the former director was defended.

The Court having given thoughtful consideration to the rival arguments framed a question for determination, namely, "whether the role of the appellant in the capacity of erstwhile director of the defaulter company makes him vicariously liable for the activities of the defaulter company as defined under Section 141 of the Act?"

The Court then went on to examine many of its previous decided cases including the one in *Girdhar Lal Gupta* to understand and to know the meaning of the phrase, 'person in charge of business' in respect of a company. It also examined the nature of liability under Sec. 141 of the Act and whether it should receive liberal interpretation or strict interpretation.

The Court ruled that mere statement in the memorandum of complaint that a director is also liable alongwith the company is not sufficient to make him vicariously liable. The complaint should make further averment on the nature of the role played by accused director in commission of offence. "To fasten vicarious liability under Section 141 of the Act on a person, the law is well settled by this Court in a catena of cases that the complainant should specifically show as to how and in what manner the accused was responsible", ruled the Court making certain averment mandatory in the complaint.

The Court dealing with what Magistrates trying cases filed for offence under Sec. 138 of NI Act are required to do before issuing summons, said, "Before summoning an accused under Sec. 138 of the Act, the Magistrate is expected to examine the nature of allegations made in the complaint and evidence both oral and documentary in support thereof and then to proceed further ..."

The Court apex Court also found fault with the High Court in not quashing the complaint saying "The Superior Courts should maintain purity in the administration of Justice and should not allow abuse of the process of Court. Looking at the facts of the present case in the light of settled principles of law, we are of the view that this is a fit case for quashing the complaint".

Reference to Labour Court... Registered owner...

1▶▶ to the Govt meaning thereby that efforts for conciliation failed. The Govt considering the 'failure report' of the Commissioner alone made a reference to the Labour Court. This reference was challenged by the management of the hotel before the Karnataka High Court.

The High Court noticed that in terms of Sec. 10 of the Act the Govt has to form an opinion and in terms of Sec. 12 of the Act. The Govt has to arrive at a 'satisfaction' that there exists a dispute between the parties. Only then the Govt can make a reference to Labour Court. The Govt in the instant case had not considered any material except the failure report submitted by the Commissioner. The Govt had not considered the stand of the Management that the Union does not represent the interest of its employees and therefore, the Union cannot espouse the cause of the employees. The other material facts which are germane to the making of reference should also be considered, ruled the Court. Having arrived at this conclusion, the Court set aside the reference made by the Govt and directed the Govt to consider failure report as also give an opportunity of being heard to the parties before making a decision to make or not to make reference.

Follow procedure...

against her for death of a patient. It was pointed out by her that in conducting investigation and filing final report indicting her, the police did not follow the guidelines framed by the apex Court.

Jacob Mathew had issued certain guidelines for prosecuting doctors for the offence of rash and negligent act while practicing medicine or surgery. It had further directed the states to issue statutory guidelines to investigating officers on conduct of investigation. But no such rules were brought to the notice of the High Court at the hearing, prompting the Court to say, "...the State Government appears to have not been issued any statutory guidelines as noted in the above said decision."

Lialitha Kumari in 2005 laid down elaborate guiding principles to police dealing with cases of medical negligence. It had directed registration of FIR only if cognizable offence has been made out. In all other cases the Court mandated to hold preliminary enquiry before registering FIR. Even when FIR has been registered, the SC had directed police, to investigate case first by obtaining expert opinion on the issue. These elaborate set of directions were aimed at protecting the interest of doctors as well as that of patients.

The High Court noticed that in the present case, let alone following the directions of the SC, the investigating officer was not even aware of them. Therefore, apart from quashing proceedings against the doctor, the Court directed the Registry of the High Court to circulate the directions to all the concerned authorities including public prosecutors and police officials. The Court further directed circulating the guidelines in *Mathew Jacob* to the Karnataka Law Commission to recommend rules to be framed in this regard.

HUMOUR

NC Raghavachari, who is considered to be a doyen on Hindu Law and has written several books on the issue, was arguing before the Karnataka High Court on a matter pertaining to Hindu Law. The judges on the Bench were referring to a book on Hindu Law written by him. During the course of hearing, the judge remarked, "Mr. Ragavachari, what you are arguing is totally contrary to what you have written in the book. Where is that point?" He replied, "It is in the latest edition." "Where is the latest edition?" the judge asked. To which he shot back, "I am the latest edition."

Vijay Kumar was named as first respondent along with two other respondents.

Vijay Kumar contended that before the date of the accident he had sold the vehicle to the second respondent and had handed over possession of the vehicle together with relevant documents including the registration certificate and Forms 29 and 30 for transfer of the vehicle. The second respondent claimed that he had sold the vehicle to the third respondent in the similar fashion. The third respondent in turn put forth a defence that he had sold the vehicle prior to the date of the accident to the petitioner Smt. Jai Devi. The succession of transfers was put forth as a defence to the claim.

Tribunal allowed the claim petitions and awarded Rs.10,000/- to Smt. Jai Devi and Rs. 3,75,000/- to the LRs of the deceased Nitin. The Tribunal noting that Vijay Kumar's name reflected on all registered records of the vehicle, saddled him with liability to pay compensation along with the driver of the vehicle. The vehicle was un-insured on the date of the accident.

When the award was appealed against before the Punjab and Haryana High Court, a learned single Judge of the Court relied upon judgments of the apex Court in *HDFC Bank Limited Vs Reshma and Kala Devi Vs State of Assam* and held that there was no justification for the Tribunal to pass an award against the registered owner when there was evidence that he had transferred the vehicle. In the opinion of the High Court, the Tribunal ought to have passed the award only against the appellant-owner.

In the appeal to the Supreme Court it was pointed out that Sec. 2(30) of the Motor Vehicles Act, 1988 mandates that the person in whose name a motor vehicle is registered is the owner and the only two exceptions to that principle are where such person is a minor or where the subject vehicle is under a hire purchase agreement. It was also submitted that one of the judgments relied upon by the High Court the offending vehicle was requisitioned by the Government and in another the vehicle was financed against hypothecation agreement.

Examining the legal position, the Court noticed that how the term 'owner' was defined in the Act of 1939 and how the present Act defines. It said, "Parliament has consciously introduced definition of expression 'owner' in Sec. 2(30), making departure from provisions of Sec. 1(19) in the earlier Act of 1939". Having noticed the change in legal position with coming into force of the Act, 1988 the apex Court recognized the reason for change. It is to ensure that the victim or victim's legal heirs should not be left in the state of uncertainty when there are successive transfers of the offending vehicle, noted the Court. "Principle underlying the provisions of Sec. 2(30) is that victim of motor accident or, in case of death, legal heirs of deceased victim should not be left in state of uncertainty. Claimants for compensation ought not to be burdened with following trail of successive transfers, which are not registered with registering authority," ruled the Court. Not making the registered owner liable for compensation would defeat the salutary object and purpose of the Act, further said the Court.

The Court did not agree with the reasoning of the High Court which had said that the present owner being the appellant ought to be made liable to satisfy the award. Allowing the appeal, the Court said "...the liability to compensate the claimants in terms of the judgment of the Tribunal will stand fastened upon the First respondent".

For Lahari Legal Service & subscription contact:

K. Suryanarayan Rao - 9845529448

Anu Chengappa - 9980047780

C.M Kemepegowda - 9844180988

ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಬಂದರೆ ನಮಗೇನು?

ಇದು ಹಳೆ ಸುದ್ದಿ. ಆದರೂ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ೨೦೧೫ರ ಜೂನ್ ೩೦ರ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಸುದ್ದಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದೆ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಆಗಮಿಸಲಿರುವ ಸುದ್ದಿ. ಜುಲೈ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ನೇತೃತ್ವದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನ ಮುಂದೆ ವಿದೇಶಿ ಕಾನೂನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು(foreign law firms) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಆರ್ಜಿ ಪ್ರೀಷನ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಸುದ್ದಿ. ಇದೆ ಸುದ್ದಿಯ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗದಂತೆ, ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಬರಲು ಭಾರತದ ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಬಿ ಕಾನೂನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸೋಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಲಾ ಫರ್ಮ್ಸ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದವು. ಜೂನ್ ೨೯ರಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿ ಕರೆದಿದ್ದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ರಾಜೀವ್ ಖೇರ್ ಈ ವಿಷಯ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೆಲವು ವಕೀಲರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸಂತಸದ ನಗೆ ಮಿಂಚಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲ ವಕೀಲರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿಂತೆಯ ಕಾಮೋಡ ಕವಿದಿತ್ತು. ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತೆರೆಯಲಿದೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಭದ ಹೊಳೆ ಹರಿಯಲಿದೆ, ಈ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ತಮಗೂ ಪಾಲು ಎಂದು ಕೆಲ ವಕೀಲರು ಸಂತಸಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೂಲ ಗುಂಪಾದವೊ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ವಕೀಲರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಸಂತಸವೂ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಇದು ಇಂದು ಕೇಳಿ ನಾಳೆ ಮರೆತುಹೋದುದಾದ ಸಂಗತಿ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕೆಲ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದೊಂದು ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಂತರ ಈ ವಿಷಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನ ಈಗ ಹೊರ ಬಿದ್ದಿದೆ. (ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕೀಯ).

ನಿಮಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ, ವಿದೇಶದಿಂದ ನೇರ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ಇಲ್ಲದ ಬೆಚ್ಚಗಿನ, ರಕ್ಷಾ ಕವಚದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮತ್ತು ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ೬೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ನರಸಿಂಹರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಘ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ನೀತಿಯಂತೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ವಿದೇಶದ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಿಗೆ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿವೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ಎದುರಿಸಲಾಗದವರು- ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿರಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿರಲಿ- ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದರು. ಬಲಿಷ್ಠರು

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೭೦ ಶಾಶ್ವತ...

ಇಷ್ಟೂ ವರ್ಷ ನಡೆದಿರುವ ಇದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾಗಿ ಕುಮಾರಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಝಾ ಎಂಬವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯೊಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಈ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಪರಿ ೩೭೦ ಈಗಾಗಲೇ ಶೂನ್ಯಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಸಾರಲು ಕೋರಿತ್ತು. ಅದು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಧಿಯಾಗಿದ್ದು ಜೆ.ಕೆ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಭೆ ಬರಬಾರಾಗುವುದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಪರಿಚ್ಛೇದವೂ ರದ್ದುಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲುನೋಟದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ 'ತಾತ್ಕಾಲಿಕ' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಇದ್ದರೂ ಕಾಲಗತಿ (by lapse of time)ಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದಿತು.

ನ್ಯಾಯಪೀಠ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ೨೦೧೭ರ ಎಸ್‌ಜಿಐ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಶೋಷಣೆ ಗುಪ್ತಾ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅನುತ್ಪಾದನಾ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಸರ್ವೆಸಿ ಕಾಯ್ದೆ ಜೆ.ಕೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪಂ.೩೭೦ರ ಸಿಂಧುತ್ವವೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಮಾನದ ಪರಿ ೩೭೦ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆರೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿಟರ್ ಜನರಲ್ ತುಷರ್ ಮೆಹ್ರಾ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೇಳಿದರು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆ ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ನೋಡಬೇಕು.

ಪ್ರಚಲಿತ

ಉಳಿದರು, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರು. ಗ್ರಾಹಕನಿಗಿಂತಲೂ ಲಾಭವಾಯಿತು. ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೌಲ್ಯದ ಸರಕು ಸಿಗಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಇದೆ ವೇಳೆ ೧೯೯೪ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಗ್ಯಾಟ್ಸ್ (GATS-General Agreement on Trade and Services)ಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರ - ಕಾನೂನು ಸೇವೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ, ಬೆಲಾಫೋನ್ ಸೇವೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೇವೆ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಕೊಡುವ(ಲಾಂಡ್ರಿ)ಸೇವೆ -ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾದರೆ ವಿದೇಶಿ ತಜ್ಞರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿ / ಕ್ಲಿನಿಕ್ ತೆರೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಾನ. ೧೯೯೪ರ ನಂತರ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರೂ ವಕೀಲರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿರೋಧದಿಂದಾಗಿ ಕಾನೂನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಾರಾಗಿತ್ತು. ಇದಿಷ್ಟೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿ.

ನಂತರ ಏನಾಯಿತು? ಕಾನೂನು ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು (ವಕಾಲತ್ತು) ಮತ್ತು ನಾನ್ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು (ವಕಾಲತ್ತೇತರ) ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಧದ ಸೇವೆಗಳಿವೆ. ಪಕ್ಷಗಾರರ ಪರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಿ ನಡೆಸುವುದು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸೇವೆಯಾದರೆ ಇನ್ನುಳಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು, ದಾಖಲೆ ಬರೆಯುವುದು, ಪಕ್ಷಗಾರರನ್ನು

ಆರ್ಜಿಪ್ರೀಷರ್ ಮುಂದೆ, ಸಂಧಾನಕಾರರ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ವಕಾಲತ್ತೇತರ ಸೇವೆಯ ವಿಧಗಳು. ಈ ಎರಡರ ಪೈಕಿ ವಕಾಲತ್ತೇತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ತೆರೆಯಲು ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡವು. ಈ ವಿಷಯ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರು ಭಾರತಕ್ಕೆ 'ಹಾರಿ ಬಂದು ಹಾರಿ ಹೋಗುವ' ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತ ಆಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದ ಭಾರತದ ಬಾಗಿಲು ಚೂರೇ ಚೂರು ತೆರೆದಂತೆ ಆಗಿದೆ.

ಚೂರೆ ಚೂರು ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆರೆಯಲು ಮತ್ತೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆರೆಯಲು, ಹೀಗೆ ತೆರೆಯುತ್ತ ತೆರೆಯುತ್ತ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೆರೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಬಹುದು? ಹೀಗೆ ಬಾಗಿಲು ಪೂರ್ಣ ತೆರೆಯಿತೆನ್ನಿ, ಆಗ ನಮ್ಮ-ಎಂದರೆ ಸ್ಟೇಬಿ ವಕೀಲರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬಹುದು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಹಕರು (ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರರನ್ನೇ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಸಲಹೆ ಕೇಳುವವರನ್ನೇ) ಇದರಿಂದ ಏನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು?

ವಕೀಲರಿಗೆ

- ಕೌಶಲ್ಯ ಬುದ್ಧಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಸಂವಹನದ ಕಲೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ವಕೀಲರಿಗೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದಿನದ ೨೪ ಗಂಟೆಯೂ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶುಲ್ಕ ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.
- ಉಳಿದವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಲಾ ಫರ್ಮ್‌ಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತಹ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ದಾವಾಗಳು, ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಪಿಡವಿಟ್ಟುಗಳು ಇಂತಹ ಕೆಲಸದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಕೀಲರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಉಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದವರು.
- ಹೀಗಾದಾಗ ವಕೀಲರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವವರ ಬಗ್ಗೆ 'ಇದು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ವಕೀಲರ ಉಸಾಬರಿ' ಎಂಬ ತುಚ್ಛ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.
- ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯೊಂದಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಹಸ ಮನೋಭಾವದ ಭಾರತೀಯ ವಕೀಲರು ದೊಡ್ಡ ಲಾ ಫರ್ಮ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿ ದೇಶ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ

- ಹಣವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಕೀಲರು, ಬಡವರಿಗೆ ದಡ್ಡ ವಕೀಲರು - ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇನ್ನೂ ಬಡವರು ಹೋಗುವ ಸರಕಾರ ನಡೆಸುವ ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ವಕೀಲರಿರಬಹುದು? ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಟ್ಟದ್ದು. ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ವೈದ್ಯರಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರೇ ದಾದಿಯರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಇಲ್ಲೂ ಬರದೆ? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ, ಪೂರ್ಣ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲು ಕೆಲ ಅಡೆ ತಡೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ವಕೀಲರ ಡಿಗ್ರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪದವಿ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲ ಸರಿಯಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗುವಂತಹದಲ್ಲ ಇದು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ...

ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಪಡೆಯುವುದು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೊಂದು ಅಪವಾದವನ್ನು ಕಾನೂನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದೆ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಜ್ಞೆ ೪೧ ನಿಯಮ ೨೭. ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಅತಿ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ತನಗೆ ಇಂತಹ ಅತಿ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪೀಲುದಾರ ಅಖಲೇಶ್ ಸಿಂಘ್ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆದರು. ಈ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಎದುರುದಾರ ಲಾಲ್‌ಬಾಬು ಸಿಂಘ್ ತಕರಾರು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಖಲೇಶರ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತು ಅವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನಾಂಕದಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಕೆಲ ನೋಂದಾಯಿತ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಜರೂ ಮಾಡಿದರು. ಆ ದಿನದಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲಾಲ್ ಬಾಬು ಪರ ವಕೀಲರು ಹಾಜರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎದುರುದಾರ ಲಾಲ್‌ಬಾಬುಗೆ ಈ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತೀರ್ಪು ಬರೆಯಿತು. ನೋತ ಎದುರುದಾರರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿದರು.

ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದ್ದು ಸಂಹಿತೆಯ ಆ.೪೧ ನಿಯಮ ೨೭ನ್ನು. ಅದರಂತೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಇರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದದಲ್ಲಿ ಅಪೀಲುದಾರ ಎತ್ತುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆನಾದರೂ ವಾದ ಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲು ನಿ.೨೭ರಂತೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಾಂಶದ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ ಈ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಸೇರಿದ್ದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಭಜನೆ ಆಗಿದೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಾದಿ ಯಾವ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ 'ಈ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಲಾಗಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ ವಾದಿ 'ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗಿದೆ, ಪಾಲಾಗಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅವರೇ ಮಾಡಿದ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಹಾಜರುಪಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ ಪಾಲಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಬಾಧಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಎತ್ತಲಾಯಿತು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಎದುರುದಾರರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅದನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ: 'ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಂತಹ ಮಾರಾಟ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ತಾನು ಸಹಿ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಎದುರುದಾರ ನಿರಾಕರಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೂ, ಒಪ್ಪಿತ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ (explaining admission) ಕೊಡಲು ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗುರುತಿಸಿತು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿಯೆ ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಪೀಲನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪೆಂದಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಎರಡು ಹಂತಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಎದುರುದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಂಗೀಕಾರ (admission) ವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿವರಿಸಲಾಗಲಿ ಅನುಮತಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಅಪೀಲನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿತು.

ಇವರಿಗೆ,

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

.....
.....
.....

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ: ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಜರಾತಿ...

ಉಳಿದೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಜಾಮೀನು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಈ ಮೊದಲೆ ಗಂಡನ ಹೊರತು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಆಪಾದಿತರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೦೫ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಹಾಜರಿರುವ ನಿಯಮದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೋರಿದ್ದರು. ಪುಣೆಯಿಂದ ಪಾಟ್ನಾ ಸಾವಿರದ ಏಳುನೂರು ಕಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ದೂರ, ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬರಲಾಗದು ಎಂಬ ಕಾರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪಾಟ್ನಾದ ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಜಾಮೀನು ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗಂಡನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಜಾಮೀನು ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ತದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಲಂ ೨೦೫ರಂತೆ ಇರುವ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿದರು. ಈ ಅರ್ಜಿಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪಾಟ್ನಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ, ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಂದು ಈ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ, ಯಾಕಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. 'ಆಪಾದಿತ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಜರಾಗುವ ಮೊದಲೆ ಇಂತಹ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಪಾದಿತರಿಗೆ ಹಾಜರಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಬೇಕಾದರೆ ಕಲಂ ೩೧೭ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ' ಎಂದು ಅಸಂಬಂಧ ಕಾರಣ ಕೊಟ್ಟಿತು.

ಮುಂದಿನ ಅಪೀಲು ಬಂದಿದ್ದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಲಂ ಸಂಹಿತೆಯ ೨೦೫ ಮತ್ತು ೩೧೭ ಎರಡನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿತು. ಕಲಂ ೨೦೫ರಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇದು ಸಂಬಂಧಿಸುವುದು ಪ್ರಕರಣದುದ್ದಕ್ಕೂ ಆಪಾದಿತನ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ವಿನಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಕಲಂ ೩೧೭ ಇರುವುದು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನದಂದು ಆಪಾದಿತ ಗೈರು ಹಾಜರಾದರೆ ಅಂದು ಆಪಾದಿತನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣ ಮುನ್ನಡೆಸಲು. ಪ್ರಕರಣದುದ್ದಕ್ಕೂ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಿದಾಗಲೂ ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಆಪಾದಿತನ ಹಾಜರಾತಿ ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅಂದು ವಿಶೇಷ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆಸಲು ಕಲಂ ೨೦೫ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಗಮನಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಕಲಂ ೨೦೫ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಎಂದೂ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು, ಮೊದಲನೆ ದಿನದಂದೆ ಅಂತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ, ಸಕಾರಣ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಇಂತಹ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಕಲಂ ೨೦೫ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ 'ಸಕಾರಣ' ಗಳನ್ನು ಆಪಾದಿತನ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿತು.

ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ...

ಎಂಬುದು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು 'ಹೆಚ್ಚಳ ಆಗಬೇಕು' ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿತು. 'ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಕೇಟರ್ ದೀಪಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಅದು ಮಾರುತಿ ಕಾರಿನ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ನೋಡದೆ ಚಾಲಕ ಅಪಘಾತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಚಾಲಕನ ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ ಇದೆ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ', ಎಂದಿತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಇಂತಹ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಹಾರ ಧನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನಕ್ಕಾಗಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿತು.

ಅಪೀಲು ಬಂದ ಮೂಲ ಅರ್ಜಿದಾರರು, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯು ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆಹೊರಡಿಸಲು ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದ ಆಲಿಸಿದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಂತೆ ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತಪ್ಪು. ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಚಾಲಕನ ಏಕೈಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಉಪಯೋಗದಿಂದ 'ಮಾರುತಿ ಕಾರಿನ ಚಾಲಕ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಅನ್ನು ನೋಡಬಹುದಿತ್ತು' ಎನ್ನಲು ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತುಸು ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಅದನ್ನು cryptic ಮತ್ತು perverse ಎಂದಿತು.

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಹಾಯಕಾರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಿದ್ದ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿತು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯

ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಊಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707 / 10 / 1 / 2009 - TC

ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರ

RNINo. KARBIL 2010/64911